

C101 – WON7

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

12 januari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het plaatsen van rookmelders in gebouwen	1
Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het PPS-project SOWO voor de bouw van sociale woningen	6
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de informatieverstrekking voor hooggeschoolde vrouwen van niet-EU-origine	11

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het plaatsen van rookmelders in gebouwen

De voorzitter: De heer Eloi Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we hebben in het parlement al een paar keren gedebatteerd over het fenomeen van de rookmelders in gebouwen. Het is echt zo dat goedgeplaatste en goedwerkende rookmelders kunnen bijdragen tot de veiligheid in het algemeen. Ze kunnen levens redden. Het gaat dan ook niet om iets onbelangrijks.

De sector van de brandverzekeringen, de brandweer en wellicht nog andere hebben in het verleden een aantal goedbedoelde acties gevoerd. Er werden toen rookmelders uitgedeeld, soms zelfs aan schoolkinderen. De meeste mensen waren echter niet overtuigd van het nut ervan of zelfs niet in staat om ze oordeelkundig te installeren. Het gevolg was dat ze niet werden gebruikt. Soms werden de batterijen er door de kinderen uit gehaald om ze voor hun speelgoed te gebruiken. Dat maakte dat de acties op zich niet het bedoelde effect hadden.

Op een bepaald ogenblik heeft de gemeente Oostende besloten om zelf rookmelders te installeren op vraag van gemotiveerde inwoners. Dat leek een goed idee. Men wilde het dan ook voor heel Vlaanderen overnemen. Als ik me niet vergis, heeft het parlement op 29 april 2004 een decreet goedgekeurd, waarin het Vlaamse Gewest zichzelf verplicht per woning één gratis rookmelder te schenken, die zou worden geplaatst door de gemeente. De beperking die werd ingebouwd, was dat men binnen de perken van beschikbare begrotingskredieten moest blijven.

In antwoord op een vraag die mevrouw Else De Wachter op 17 maart 2005 heeft gesteld, meldde minister Keulen ons dat de nodige kredieten voor de 2.380.000 woongelegenheden in Vlaanderen worden geschat op 75 miljoen euro. Dat geld was op dat moment niet ingeschreven in de begroting. Het

gevolg was dat de gratis rookmelder werd afgevoerd of op zijn minst in de ijskast terecht kwam. Voor de Vlaamse Regering betekent dit dat de gratis rookmelders op dit moment niet kunnen worden verdeeld omdat er geen budgetten voor zijn. Als het niet gratis kon, dan maar geen rookmelder, was zowat het devies. Of hoe de fixatie op gratis beleid leidt tot een non-beleid.

Op het vlak van brandveiligheid blijft Vlaanderen achter ten opzichte van de andere gewesten. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is er al een verplichting tot het plaatsen van rookmelders in huurwoningen. Vanaf volgende zomer zal in Wallonië de verplichting gelden om in alle woningen rookmelders te plaatsen. Ze zijn evenwel niet gratis.

Normaal gezien was er overal in Vlaanderen nu al een verplichting. Maar omdat de Vlaamse Regering de belofte van de gratis rookmelder niet kan waarmaken, is er nu plotseling geen verplichting meer in Vlaanderen! En de rookmelder werd afhankelijk gemaakt van de prioriteiten van de meerjarenbegroting.

Misschien kunnen we beginnen met wat CD&V heeft voorgesteld in mei 2003. We zouden bijvoorbeeld kunnen bepalen dat bij nieuwe woningen of bij grote verbouwingen rookmelders in de standaarduitrusting worden opgenomen. In het totale kostenplaatje betekent dit niet echt een voelbare meerkost. Dat zou zeker een verstandige optie zijn.

Daarnaast heeft de overheid een voorbeeldfunctie. Woningen en gebouwen die eigendom zijn van openbare besturen zouden zeker moeten worden uitgerust met rookmelders. Er kunnen ook onderhandelingen worden gevoerd met de sector van de brand- en levensverzekeringen voor een eenmalige vermindering van de premie met het bedrag van de aankoop van een rookmelder. De maatschappijen zullen door de veralgemening van rookmelders minder of minder zware schadeclaims dienen uit te betalen en zo hun kosten recupereren.

Om dit alles in goede banen te leiden en de rookmelder ook oordeelkundig te laten installeren en te laten werken, zal er wel een intensieve sensibilisatiecampagne nodig zijn. En wellicht is een dege-

lijke campagne voor een aantal mensen een meer dan voldoende uitnodiging om zelf een toestel aan te schaffen en het zelf te plaatsen of dat te laten doen. Uiteraard is het hierbij belangrijk om promotie te voeren voor optische rookdetectoren die zelf veilig zijn, en niet voor de ionische. Die laatste zorgen immers voor schadelijk afval omdat ze een radioactieve bron in zich dragen.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken in dit dossier? De gratis rookdetector komt er voorlopig niet. Zijn er plannen om daarvoor in een volgende begroting ruimte te voorzien? Op welke manier zullen we proberen om toch rookmelders verspreid te krijgen in de Vlaamse woningen? De essentie is natuurlijk de verhoging van de brandveiligheid van onze woningen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij het betoog van de heer Glorieux. We willen allemaal de brandveiligheid opdrijven in woningen. Er is vandaag inderdaad een budgettair probleem, wat ook ter sprake is gekomen bij de begrotingsbesprekingen. Vanuit de meerderheid zijn we op zoek naar een werkbaar en betaalbaar alternatief dat ook sluitend is. De grote moeilijkheid in dit verhaal is het aspect van de verzekeringen. Meerderheid en oppositie zitten wel op dezelfde golflengte. Dit is een bevoegdheid van het gewest en we moeten het verplicht maken voor onze inwoners. Het is waarschijnlijk gemakkelijker om deze verplichting op te leggen voor de publieke sector, dan voor de privémarkt en dan specifiek voor het verhuursegment.

Mevrouw Guns en ikzelf hebben in het najaar een zeer goede bespreking gehad met enkele betrokkenen. We stootten telkens opnieuw op het probleem van de verzekering. Er is ons toen meegedeeld dat er ook in Brussel en Wallonië initiatieven worden genomen en er zijn voorbeelden uit Frankrijk gegeven. De kerstvakantie is ertussen gekomen, maar we moeten die besprekingen nu voortzetten. In Frankrijk zijn over dit onderwerp onderhandelingen aan de gang en we kunnen daaruit leren.

Mijnheer Glorieux, ik deel uw mening dat dit dossier niet mag blijven liggen en dat we zo snel mogelijk een decreetgevend initiatief moeten nemen. De minister wordt nu geconfronteerd met het decreet dat

al is goedgekeurd. Als we niets doen, dan krijgt hij volgend jaar dezelfde vragen. Het Vlaams Parlement moet dan ook een initiatief ter zake nemen.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

De heer Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, de vraag van de heer Glorieux is zeker terecht. We delen allemaal deze bekommernis. Er is momenteel vooral een budgettair probleem waarvoor we een oplossing moeten zoeken. Er moet op korte termijn een initiatief worden genomen opdat de veiligheid van iedereen wordt gegarandeerd.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, het klopt dat mevrouw Heeren en ikzelf al een aantal mensen hebben gesproken over dit onderwerp. We zijn er ons van bewust dat het niet haalbaar is om gratis rookmelders te verdelen. Dat is ook de reden waarom we de minister daarover niet meer interpellieren. Het grootste probleem blijft inderdaad het aspect van de verzekering. Met die sector moeten we nog gaan praten. Ik herinner me nog dat we tijdens de vorige legislatuur een man van Assuralia hebben gehoord. Hij verkondigde met veel poeha dat het geen probleem was als er doden vielen omdat die toch niet werden verzekerd. Het belangrijkste punt is natuurlijk dat ze de materiële schade niet meer zullen vergoeden als rookmelders verplicht worden. Dat punt moet worden uitgeklaard vooraleer er een initiatief kan worden genomen door de meerderheid.

De heer Jan Penris: We stellen vast dat er over dit onderwerp een vrij grote consensus bestaat, en dat heeft zich ook vertaald in het stemgedrag over het decreet. Niemand twijfelt aan het nut en de noodzaak van rookmelders. De heer Glorieux heeft wel een punt dat het budgettaire aspect er ons niet mag van weerhouden om toch initiatieven te nemen. Het gratis verhaal mag er niet toe leiden dat het een non-verhaal wordt. De overheid kan inderdaad haar verantwoordelijkheid al nemen en de heer Glorieux somt een aantal mogelijkheden op. Waarom wordt er geen algemene campagne gevoerd voor rookdetectoren in openbare gebouwen?

Er moet inderdaad worden onderhandeld met de verzekeringssector. Ik weet dat dit moeilijk is en dat de Vlaamse overheid niet meteen de meest geëigende partner daartoe is omdat het verzekeringswezen nog

steeds een federale aangelegenheid is. Dat brengt problemen mee. De heer Glorieux heeft een aantal pertinente vragen gesteld waarop we graag het antwoord van de minister krijgen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het parlement is inderdaad in deze soeverein en ik ben niet doof voor de vragen. Dit onderwerp leeft onder de mensen. Het is ook een beetje een symbolische discussie omdat het gaat om het redden van mensenlevens waardoor het praktische en zakelijke aspect soms uit het oog wordt verloren.

Ik ga ervan uit dat we allemaal veel belang aan het redden van mensenlevens hechten. We willen vermijden dat mensen door een huisbrand om het leven komen. Tezelfdertijd moeten we ook een aantal praktische implicaties in de afweging opnemen. We moeten de symboolwaarde van het dossier kunnen loslaten en nagaan hoe we dit in de praktijk kunnen brengen.

Onlangs heb ik een bezoek aan een voormalig kabinetsmedewerker gebracht. De man heeft een appartement van de GOMB gekocht. De GOMB is het Brussel equivalent van de GOM en stelt appartementen ter beschikking van jonge Vlamingen die in de hoofdstad komen wonen. De GOMB wil het levend weefsel van de hoofdstad verjongen en versterken en wil Brussel weer aantrekkelijk maken. Tijdens de grote renovatiewerken is in al deze appartementen een rookdetector geïnstalleerd. In het appartement dat ik heb bezocht, bevindt deze rookdetector zich in de keuken. Op zich is dit geen slechte plaats om een rookdetector te plaatsen, maar dit heeft ook een nadelig effect. Tijdens mijn bezoek heeft het koppel getracht een pizza in de oven op te warmen. Die pizza heeft echter iets te lang in de oven gelegen. Bij het opentrekken van de oven is heel wat damp ontsnapt en heeft de rookdetector meteen alarm geslagen. Er was nochtans niets aan de hand. Ik heb toen te horen gekregen dat deze mensen systematisch met een vals alarm worden geconfronteerd. Aangezien de detectoren niet goed waren afgesteld, was dit vooral in het begin een probleem.

We moeten hier eens over nadenken. Een rookdetector in de keuken meldt geen rook in de slaapkamer. Als in de slaapkamer brand uitbreekt, is het mogelijk dat de bewoners nog steeds te laat worden

gealarmeerd. Uit onderzoek blijkt immers dat veel huisbranden ontstaan door het roken van sigaretten in bed. Ik vermeld dit feit niet om mijn verantwoordelijkheid te ontvluchten, we moeten er gewoon eens over nadenken.

Huisbranden ontstaan ook nog steeds vaak door het gebruik van kaarsen. Onlangs heb ik in dit verband een tegelijkertijd inriest, surrealistisch en hilarisch verhaal gehoord. Een vrouw heeft me opgezocht met de boodschap dat ze absoluut een sociale woning nodig had. Blijkbaar was haar eigen woning afgebrand. Ze had vanuit een gewijde plaats een kaars meegebracht om haar voor alle mogelijke onheil te behoeden. Blijkbaar was ze vergeten die kaars te doven en is daarop brand uitgebroken. In feite kan dit iedereen overkomen.

De twee belangrijkste redenen waarom woningen afbranden, zijn het roken van sigaretten in bed en het gebruik van allerlei kaarsen. Ik ben ervan overtuigd dat uit een navraag bij de plaatselijke brandweerkorpsen zou blijken dat nog steeds veel huisbranden ontstaan door het plaatsen van kaarsen in kerstbomen. Ik probeer niet grappig uit de hoek te komen, deze voorbeelden zijn uit het leven gegrepen en komen allicht vaker voor dan wij denken.

Indien we het over het plaatsen van rookdetectoren hebben, mogen we de effectiviteit niet uit het oog verliezen. We moeten de detectoren plaatsen op een manier die de brandveiligheid daadwerkelijk vergroot en bijgevolg tot het redden van meer mensenlevens kan leiden.

Deze praktische bekommernis staat los van het budgettaire aspect. De heer Glorieux heeft daarnet al vermeld wat het plaatsen van één rookdetector in elke Vlaamse wooneenheid zou kosten. Vlaanderen telt 2.380.000 woningen en appartementen. De uitvoering van deze maatregel zou 75 miljoen euro kosten. We moeten ons afvragen hoe we dit bedrag het best kunnen inzetten. We worden in deze sector immers ook met andere belangrijke maatschappelijke prioriteiten geconfronteerd. We moeten steeds de nodige afwegingen blijven maken.

De rookdetectoren zijn als het ware een fetisj geworden. De waarde die aan dit symbool wordt gehecht, geeft aan dat hiervoor een draagvlak bestaat. Bij onze pogingen een antwoord op deze vraag te formuleren, moeten we evenwel steeds de doelmatigheid in de gaten houden. We mogen niet beweren dat we

over een tovermiddel beschikken, terwijl we eigenlijk beseffen dat dit middel niet voldoende of geheel niet effectief is.

Zoals de heer Glorieux daarnet heeft verklaard, draait alles om het verhogen van de brandveiligheid. Dit is in eerste instantie een federale materie, die wordt geregeld in een aantal KB's. De wet van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffingen vormt de basis van de regelgeving. Op basis van deze wet zijn een aantal KB's gepubliceerd die samen de basisreglementering vormen. De basisnormen inzake de brandveiligheid staan omschreven in een op 7 juli 1994 gepubliceerd KB. Deze basisnormen zijn in een KB van 19 december 1997 en in een KB van 4 april 2003 gewijzigd.

Tegenwoordig moet elke bouwaanvraag voor een gebouw met een publieke functie een gunstig advies van de lokale brandweer krijgen. De definitie van gebouwen met een publieke functie is zeer ruim. In feite gaat het om alle gebouwen die geen eengezinswoning zijn. Dit advies is bijgevolg ook verplicht voor appartementsgebouwen.

Niettegenstaande het federale karakter van de wetgeving inzake de brandveiligheid kan de Vlaamse overheid op decretale wijze een aantal strengere of bijzondere maatregelen opleggen. De oud-strijders in deze commissie weten dat dit al is gebeurd ten aanzien van de logiesverstreckende bedrijven, de horecabedrijven, de erkende kinderdagverblijven, de buitenschoolse kinderopvang en de mini-crèches.

Wat woningen betreft, wordt momenteel aan de aanpassing van het technisch verslag over de kwaliteitsbewaking gewerkt. De Raad van State heeft in dit verband een gunstig advies over een ontwerp van besluit geleverd.

Collega's, dat technische verslag is heel belangrijk, zowel voor de administratieve als de strafrechtelijke procedure voor het onbewoonbaar verklaren van een woning. In het technische verslag zal rekening worden gehouden met het aspect brandveiligheid, wat vroeger geen onderdeel vormde van het verslag.

Zowel de Vlaamse Wooncode als het kaderdecreet bepalen dat de woongelegenheid brandveilig moet zijn. Deze algemene verplichting werd echter niet verder uitgewerkt in uitvoeringsbesluiten of technische verslagen. Dat gebeurt nu dus wel.

In de technische verslagen worden de installaties beoordeeld op hun brandveiligheid, maar structu-

rele brandonveiligheid, bijvoorbeeld op basis van de compartimentering of het gebruik van brandonveilig materiaal, wordt niet beoordeeld. Tot op heden is er te weinig ruimte om de brandonveilige elementen mee te nemen in het technische verslag. Met de voorgestelde aanpassing zal een brandweerrapport dat de woning of de kamer brandonveilig verklaart, meegetekend kunnen worden in het technisch verslag. Het zal vaak bepalend zijn om een woning al dan niet de kwalificatie ongeschikt voor bewoning te geven.

Als geen brandweerrapport voorhanden is, kunnen ernstige vermoedens dat de woning brandonveilig is, worden opgenomen in het advies van de gewestelijk ambtenaar aan de burgemeester. Volgens het voorstel kan de gewestelijk ambtenaar adviseren om een onderzoek naar de brandveiligheid te starten. Het voorstel laat toe beter op te treden tegen brandonveilige woningen en er ontstaat een bijkomend element bij de beoordeling van de woning of de kamer. Mijnheer de voorzitter, collega's, we zijn dus bezig met wetgeving en reglementering om ook het aspect brandveiligheid mee te nemen bij de kwaliteitsbewaking en de handhaving dienaangaande.

Er werd ook verwezen naar de verzekeringssector. Deze sector is heel belangrijk om stimulansen en impulsen te geven, want de beste manier om mensen aan te sporen om hun gedrag te veranderen, is via de portemonnee.

In de federale Kamer werd een voorstel van resolutie ingediend door de heer Lenssen en de heer Chevalier. Volgens dat voorstel zouden mensen die een rookdetector installeren een verlaging van de verzekeringspremie kunnen krijgen. Er wordt natuurlijk ook nagegaan of die rookmelder op een adequate manier wordt geïnstalleerd. Het voorstel wil via een akkoord of een convenant met de verzekeringsmaatschappijen lagere brandverzekeringstarieven bedingen voor de bewoners en eigenaars van bestaande woningen en voor mensen die bouwen en brand- of CO-detectoren of brandblusapparaten installeren. Naast rookdetectoren komen dus ook brandblusapparaten aan bod, want naast het alarm bij brand of brandgevaar is het inderdaad ook goed dat de brand snel in de kiem gesmoord kan worden.

Het is misschien goed dat er een parlementair initiatief komt, maar ik wil er wel voor pleiten dat het dan om meer gaat dan de symbolische waarde van het dossier en ook gekeken wordt naar de plaatsing van de detectoren. Ook de verzekeringssector moet worden betrokken, want de verzekeringsmaatschappijen hebben er financieel profijt bij als er minder

huisbranden zijn. De uitgekeerde vergoeding voor een afgebrande woning staat nooit in verhouding tot de premies die de verzekerde heeft betaald. Het is door het solidariteitsprincipe dat de verzekeringsmaatschappijen kunnen betalen aan wie schade lijdt. Als de maatschappijen minder moeten uitkeren voor schadeloosstellingen, verdienen ze meer. Zij kunnen dus een grote financiële besparing realiseren. Voor ons is het belangrijk dat we een maatschappelijk surplus creëren door mensen te laten wonen in een brandveilige omgeving. Ik denk dat daarvoor bij het publiek een draagvlak bestaat.

In sommige gevallen werden rookdetectoren zelfs gratis uitgedeeld. De verzekeringstak van ING heeft ooit rookmelders uitgedeeld aan mensen die een polis afgesloten. Mensen ontvingen de melders, die soms wel en soms niet werden geïnstalleerd. De effectiviteit van dergelijke geste is heel beperkt, om niet te zeggen nihil.

Als we in het parlement een bepaalde besluitvorming voorstellen, moet het promotionele aspect worden overstegen en mogen we mensen niet nodeloos op kosten jagen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, u hebt terecht een aantal pijnpunten aangeraakt, waarmee we bij de installatie van de detectoren rekening moeten houden. Als rookdetectoren alarm geven op een ogenblik dat het niet nodig is, bestaat het gevaar dat mensen denken dat het om loos alarm gaat op een moment dat echt alarm wordt gegeven. Dat probleem kan worden verholpen door de rookdetectoren goed af te stellen en ze te laten plaatsen door deskundigen. We moeten zeker rekening houden met de opmerkingen, maar er bestaan oplossingen voor.

Mijnheer de minister, ook uw opmerking dat we goed moeten nagaan in welke kamer de detectoren best worden geplaatst, is terecht. Op basis van statistieken kunnen we hierover duidelijkheid creëren en desnoods, als uit de statistieken blijkt dat de kans op brand op twee plaatsen even groot is, moet in twee ruimtes van de woning een detector worden geplaatst.

Wat de kern van mijn vraag betreft, wil ik terugkomen op de uitspraak van de minister dat een gratis bedeling niet zal gebeuren. Ik begrijp dat. Ik mis in zijn antwoord echter wel een reeks concrete maatregelen die de Vlaamse Regering zou kunnen nemen. Hij heeft verwezen naar een aantal maatregelen die op het federale niveau zullen worden genomen. Hij

heeft ook gezegd dat het parlement zijn werk zal doen. Waar zijn de concrete acties van de Vlaamse Regering die de niet-bedeling van gratis rookmelders compenseren?

Ik denk dan aan mijn drie voorstellen. Een: men kan de plaatsing verplichten bij nieuwbouw of grote verbouwingen, naar analogie met de bestaande energieprestatienormen voor nieuwbouw. De meerkost is in geval van plaatsing bij nieuwbouw verwaarloosbaar. Twee: men kan er ten minste al voor zorgen dat in gebouwen van de openbare besturen overal rookmelders worden geplaatst. Op het derde voorstel is de minister ingegaan. Hij wil met de verzekeringsmaatschappijen onderhandelen over hun bijdrage aan de financiering. Het is me echter nog niet duidelijk of de regering daar al mee bezig is. Ik blijf dus wat op mijn honger zitten.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik heb al uiteengezet wat we ondernemen in het kader van de procedure rond de ongeschiktheid en onbewoonbaarverklaring. Daarin wordt nu voor het eerst rekening gehouden met de brandveiligheid. Dat was tot nu geen factor. Als liberaal sta ik natuurlijk zeer huiverachtig tegen voorstellen om zaken te verplichten. Maar ik vind het bijzonder vreemd dat in dit land een brandverzekering nog altijd niet verplicht is. Velen weten dat niet, maar het is zo. We hebben dat gemerkt toen ons is gemeld dat een OCMW uit besparingsoverwegingen de brandverzekering had geschrapt van een persoon die aan een budgetbegeleiding van dat OCMW was onderworpen.

Een aantal parlementsleden werken aan initiatieven, zoals mevrouw Heeren, mevrouw Guns, mevrouw Hostekint en mevrouw De Wachter. Dat is een goede zaak, en ik ben benieuwd wat dat werk zal opleveren. De rol van de verzekeringssector is van cruciaal belang. Ik sta in elk geval heel positief tegen die parlementaire initiatieven, en hoop dat naast de symbolische waarde vooral het praktische nut voor ogen wordt gehouden.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Er zijn richtlijnen voor de plaatsing. Zo'n rookmelder mag men nooit in de badkamer en de keuken plaatsen. In het appartementsgebouw waarover de minister het had, staat de rookmelder dus op de verkeerde plaats.

Minister Marino Keulen: Die appartementen zijn in een semi-overheidsomgeving opgetrokken. Dat

gebeurt door de Brusselse GOM, die goed werk levert in het aantrekkelijk maken van Brussel als woonomgeving voor jonge gezinnen. De heer Glorieux zei het al: op veel plaatsen haalt men de batterijen uit de rookmelders omdat dat anders niet houdbaar is. Hetzelfde gebeurt dikwijls met alarmsystemen: men heeft ze wel in huis, maar ze worden niet gebruikt en dienen enkel voor het uiterlijk vertoon, als afschrikkend.

Mevrouw Veerle Heeren: Dat zorgt natuurlijk wel voor grote problemen op het vlak van de verzekering. Als de verzekeringsmaatschappij kan aantonen dat de rookmelder er is uitgehaald, dan rijst de vraag wie aansprakelijk is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het PPS-project SOWO voor de bouw van sociale woningen

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, uit de Septemberverklaring is gebleken dat de regering het uitermate belangrijk vindt om te zorgen voor alternatieve financieringswijzen. Nadien is dat concreetiseerd in de PPS-formule (Publiek-Privaat Samenwerkingsverband): de overheid wil in zee gaan met de privé-sector om doelstellingen van algemeen belang te realiseren. Ik heb geen principiële bezwaren tegen inspanningen om de privé-sector te betrekken bij projecten die de bevolking ten goede komen en zo de financiële inspanningen van diezelfde overheid kunnen verminderen. We stellen ons echter wel vragen over de te volgen procedures. We moeten ervoor zorgen dat de overheid op het voordeligste aanbod ingaat.

Een overheid wordt immers geacht uit te gaan van het algemeen belang. Wanneer ze in zee gaat met de privé-sector, moet ze aanvaarden dat die sector rede-neert vanuit een ander belang, namelijk het eigen belang. Dat is ook de logica van de privé-sector. Men kan hun dat niet kwalijk nemen. Zij zullen natuurlijk de winst willen maximaliseren, uiteraard ten laste van de overheid. We moeten dus nauwlettend volgen

of al die PPS-projecten wel de beste koop zijn en of de totaalkosten van het project opwegen tegen de voordelen die het ons oplevert.

Mijnheer de minister, we hebben al een aantal vragen gesteld over dit concrete socialehuisvestingsproject, en u hebt me al een aantal antwoorden gegeven, maar die roepen nieuwe vragen op. Ik heb het over het PPS-project SOWO, naar de vennootschap die dit zal uitwerken en begeleiden. Het project zou drie percelen behelzen. U hebt me al gezegd wat het eerste en het derde perceel is, maar waar ligt het tweede perceel en wat gaat daar gebeuren? Hoe zullen de gunningsprocedures concreet verlopen? Welke socialehuisvestingsmaatschappijen zijn momenteel kandidaat om daarop te bouwen? Wie werd daarbij betrokken? Wie zal uiteindelijk beslissen wie er zal beheren en bouwen?

Ook belangrijk is de vraag naar de kostprijs. Een berekening aan de hand van cijfers die u me eerder hebt verstrekt, levert een gemiddelde kostprijs op van ongeveer 120.000 euro voor de 238 wooneenheden die zouden worden gebouwd. Wanneer ik dan de cijfers uit het jaarverslag van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) bekijk, dan heb ik de indruk dat daar de gemiddelde kostprijs van een wooneenheid momenteel minder dan 100.000 euro bedraagt. Er is dus een verschil tussen de normale procedure, die ongeveer 95.000 euro kost, en de PPS-formule, die ongeveer 120.000 euro kost. Dat zou dus neerkomen op een aanzienlijke meerkost van 17 percent. PPS lijkt hier dus 17 percent duurder te zijn dan de gewone procedures. Misschien hebt u cijfers die dit kunnen weerleggen of nuanceren. Ik vraag me toch af of dit soort formules op deze wijze de aangewezen manier zijn om aan socialewoningbouw te doen.

Wanneer is die SOWO-vennootschap opgericht? Zijn die aktes gepubliceerd? Ik vind er niet meteen iets over terug in het Staatsblad. Nochtans hebt u me gemeld dat de contracten al getekend zijn. Dat verbaast me dus een beetje.

U hebt me ook gemeld dat heel deze zaak is opgezet door een selectiecommissie van deskundigen. Wie maakt daar deel van uit? Hoe frequent zijn die mensen bijeengekomen? Welke vergoeding werd er eventueel uitgekeerd? Het verbaast me ook enigszins. In de beleidsbrief PPS van de minister-president lees ik immers dat men het Vlaams Kenniscentrum PPS, dat tot voor kort gesitueerd was bij de minister-president, en de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), dat veeleer ressorteerde onder minister Van

Mechelen, een centrale rol wil toekennen in het hele PPS-verhaal. Dat steun ik. Ik vrees immers voor een te grote versnippering. Ik vrees bijvoorbeeld dat minister Vandenbroucke zijn PPS-project voor Onderwijs te veel in eigen handen wil houden. Hetzelfde geldt trouwens voor minister Vervotte wat de welzijnssector betreft. Het lijkt me nuttig en in het algemeen belang dat een bepaalde instelling binnen de administratie terzake een centrale, coördinerende rol kan spelen en over alle informatie beschikt, zodat de ervaring die wordt opgedaan bij één project kan worden gebruikt bij andere projecten. Zijn die mensen van het kenniscentrum of de PMV daarbij dan op geen enkele wijze betrokken? Is dat in overeenstemming met de beleidslijnen die de minister-president heeft geschetst?

Er wordt voorzien in een bedrag van 100.000 euro voor een advocatenkantoor. Omdat die PPS-constructies juridisch-technisch zeer ingewikkeld zijn, brengen ze immers overheadkosten mee, inzake begeleiding, advies en juridische toelichting. Welke presentaties werden er geleverd voor dat bedrag? Dat zijn immers allemaal bijkomende kosten.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Verreycken, u hebt me hier al tweemaal over ondervraagd. Ik vind dit ook goed. Dit is immers belangrijk. Publiek-private samenwerking is een fenomeen dat steeds meer uitbreiding neemt. Het lijkt me ook een goede formule.

Oudgedienden van deze en andere commissies weten dat PPS in het begin van de vorige zittingsperiode een toverwoord was. Het werd bekeken als hét wondermiddel om alle noden op het infrastructurele vlak – en dat laatste dan ruim begrepen – versneld te lenigen.

Het is een moeilijk concept: aanvankelijk gaf iedereen er een eigen uitleg aan. Het was zaak daar een werkbaar model uit te distilleren. Dat was niet zo eenvoudig. De publieke sector en de privé-sector werken immers samen vanuit hun eigen doeleinden. De ene sector is soms ook veel meer aan procedures en voorschriften gebonden dan de andere. Er is dus sprake van een leerproces. Dat moeten we durven aanvaarden. Het PPS-proces is immers niet meer tegen te houden. Dat zien we ook in het buitenland. We moeten terzake op een bepaald ogenblik stappen durven zetten, en dit alles naderhand durven evalueren, om er passende conclusies aan te koppelen.

De kostprijs vergelijken van een sociale woning zoals die vandaag op de klassieke wijze wordt gebouwd

en een sociale woning die via de PPS-formule wordt gebouwd, is appels met citroenen vergelijken. Kijken we naar de kostprijs van een klassieke sociale woning, die wordt gerealiseerd via het investeringsprogramma van de VHM of via de SBR-procedure van het Ministerie van Vlaamse Gemeenschap. In die kostprijs zitten louter en alleen de bouwkost en de subsidie die Vlaanderen geeft om de bouw mee te financieren. In de PPS zitten ook alle toekomstige kosten die men heeft gebudgetteerd voor groot onderhoud, voor renovatiewerken, voor leegstand en wanbetaling. Bij projecten die via de klassieke structuren werden gefinancierd, geeft Vlaanderen bij de start inderdaad een toelage, een subsidie of een goedkope lening. Als na 15 of 20 jaar blijkt dat voor die gebouwen grote renovatiewerken nodig zijn, dan wordt een nieuw dossier ingediend. Men krijgt dan voor die renovatiewerken opnieuw een subsidie. Daarmee moet rekening worden gehouden als we de kostprijzen vergelijken.

Bij PPS gaat het voor mij steeds om een en/en-verhaal, en nooit om een of/of-verhaal. Dit is een manier om bepaalde zaken versneld te laten starten. Daarnaast blijven we vasthouden aan een klassieke wijze van werken. PPS biedt de mogelijkheid om een extra aanbod van sociale woningen en appartementen te realiseren.

De reden waarom de socialehuisvestingsinstanties – in gewone mensentaal de huisvestingsmaatschappijen – daar heel erg in geïnteresseerd zijn, is dat dit systeem een sluitende financiering garandeert. De kosten van de verhuring worden als het ware volledig in de kostprijs meegerekend. In de huidige manier van werken is dat niet het geval. De huurprijs wordt berekend in functie van het inkomen van de huurder. Het kan echter goed zijn dat de kostprijs van de verhuring veel hoger is dan de huurprijs die de huisvestingsmaatschappij incasseert. Bij PPS is dat niet het geval. Alles wordt dan in rekening gebracht. De huisvestingsmaatschappij maakt daar geen winst, maar ook geen verlies op.

Er zijn een aantal redenen waarom huisvestingsmaatschappijen niet meer investeren in nieuwe projecten via de klassieke procedures. Ze stellen vast dat de huurders verarmd zijn. De huuropbrengsten die ze halen uit de nieuwe projecten staan niet in verhouding tot de kost van de investering om de nieuwe projecten te financieren.

Mijnheer Verreycken, u spreekt in uw vraag, die ik heel grondig heb gelezen, over percelen. U vergist zich een paar keer. Ik zal beginnen met goed te bepalen wat onder welk perceel valt en wie daarbij de deelnemende partners zijn. Het PPS-pilootproject

Sociale Huisvesting bestaat inderdaad uit drie percelen. Perceel 1 omvat de projecten in de provincie Oost-Vlaanderen. Perceel 2 slaat op de projecten in de provincie Vlaams-Brabant. De gunning daarvan gebeurt in 2006. Perceel 3 is dan de rest van Vlaanderen. Het gaat om de projecten die zich situeren in de provincies Antwerpen, Limburg en West-Vlaanderen.

Zoals onder meer ook is toegelicht in deze commissie naar aanleiding van de bespreking van mijn beleidsbrief 2005-2006 en de begroting 2006, werden halfweg 2005 perceel 1 en perceel 3 gegund aan de NV SOWO, een tijdelijke samenwerking tussen de bouwfirmas Van Roey enerzijds en Fortis Bank anderzijds. Met betrekking tot de inbreng ten laste van het Vlaamse Gewest werd hiervoor op de begroting 2005 een vastlegging genomen ten bedrage van 25.206.000 euro.

Ik leg er de nadruk op dat onze PPS geen vorm van debudgettering is. De kosten voor de Vlaamse Gemeenschap worden gespreid over 27 jaar en zijn nu al vastgelegd. We kopen dus geen kat in een zak. De toekomstige generatie wordt niet opgezadeld met uitgestelde kosten. We hebben een budgettair orthodox systeem uitgewerkt.

In de begroting 2006 is een vastleggingsmachtiging van 18.500.000 euro opgenomen. Ik verwijs naar programma 62.4, basisallocatie 99.33. Dat laat toe om in 2006 perceel 2 te gunnen. Het gaat meer bepaald om projecten in Dilbeek en in Tienen.

Mijnheer Verreycken, om elke verdere mogelijke onduidelijkheid met betrekking tot de perceelsomschrijving van dit PPS-project te vermijden, zal ik eerst nog eens duidelijk deze percelen gedetailleerd opsommen. Ik ga dan meteen ook concreet in op uw vragen. Perceel 1 – Oost-Vlaanderen – bevat vijf projecten. Een perceel is een theoretische omschrijving, een verzameling van de projecten binnen een bepaald gebied. U moet een perceel niet zien als een lap grond. De vijf projecten in Oost-Vlaanderen liggen in een aantal locaties. In Gent zijn er de projecten aan de Rooigemlaan en Drongensesteenweg, met als huisvestingsinstantie woninGent, aan de Groendreef en Abrikoosstraat, met als huisvestingsinstantie de stad Gent, aan de Sas- en Bassijnwijk, met als huisvestingsinstantie De Gentse Haard, en, ten slotte, aan de Antwerpseweg en Spijkstraat, met als huisvestingsinstantie woninGent. In Aalst is er een project aan de Pastoor Lauwerijsstraat, met als huisvestings-

instantie de stad Aalst. In perceel 1 gaat het in totaal om de realisatie van 132 woonegelegenheden.

Perceel 2 – Vlaams-Brabant – bevat vier projecten op twee locaties. In Tienen gaat het om de Houtemstraat, met als huisvestingsinstantie het OCMW van Tienen, de Sint-Pietersstraat, eveneens met het OCMW als huisvestingsinstantie, Lunéville, met als huisvestingsinstantie Huisvesting Tienen. In Dilbeek is er een project aan Loveld, met als huisvestingsinstantie Providentia. Mijnheer Verreycken, met huisvestingsinstantie bedoel ik de instantie die de gronden ter beschikking stelt. Perceel 2 beoogt in totaal de realisatie van 193 woonegelegenheden.

Perceel 3 – Antwerpen, Limburg, West-Vlaanderen – bevat vijf projecten. In Antwerpen is er het project in de Korenbloemstraat, met als huisvestingsinstantie De Goede Woning. In Lommel is er ten eerste het project op de Hesperbergen, met als huisvestingsinstantie Kempisch Tehuis en ten tweede het project op het Zinktrekkersplein met dezelfde instantie. Er komen ook twee projecten in Izegem: een op de Melkmarkt en de Melkmarktstraat, en een ander in de Wijngaardstraat, allebei met als instantie de Izegemse Bouwmaatschappij. Perceel 3 omvat in totaal de realisatie van 106 woonegelegenheden.

Momenteel zijn percelen 1 en 3 gegund aan SOWO, perceel 2 is nog niet gegund. Voor alle percelen is de lokale huisvestingsinstantie tevens de eigenaar van de gronden.

Op uw tweede vraag kan ik antwoorden dat de gunningsprocedure van perceel 2 op 15 juli 2005 werd stopgezet wegens gebrek aan middelen. Met de 25 miljoen euro uit het Garantiefonds was het slechts haalbaar om de percelen 1 en 3 te gunnen. Op de begroting 2006 werd 18,5 miljoen euro vastgelegd voor de uitvoering van het perceel 2. Aan de administratie Gesubsidieerde Infrastructuur werd gevraagd een nota voor te bereiden voor de Vlaamse Regering om de onderhandelingsprocedure te heropenen.

In antwoord op uw derde vraag wil ik eerst opmerken dat het niet evident is om de kostprijs van dit PPS-project te vergelijken met de kostprijs van de klassieke, tot op heden toegepaste socialehuisvestingsprojecten. Bij de klassieke socialehuisvestingsprojecten bouwt de huisvestingsinstantie een sociale woning en subsidieert de Vlaamse overheid de bouwkost. Als na verloop van tijd renovatiewerkzaamheden noodzakelijk zijn, subsidieert de Vlaamse overheid die ook.

Bij een PPS-woning wordt geen woning gekocht, maar wel een dienstverlening gedurende 27 jaar. Na het einde van de periode wordt de huisvestingsmaatschappij eigenaar van de woning, mits betaling van 5.000 euro voor een appartement en 7.000 euro voor een woning. De dienst omvat zowel het ontwerp van de woning, de oprichting en de financiering ervan, als het beheer en het groot onderhoud gedurende 27 jaar. Voor deze dienst ontvangt de tijdelijke samenwerking – SOWO in dit PPS-project – een erfpachtcanon die bestaat uit de sociale huurgelden en de toelage van de Vlaamse overheid via het Garantiefonds voor het overbruggen van het verschil tussen de erfpachtcanon en de ontvangen huurgelden, met inbegrip van een vergoeding voor leegstand en wanbetaling. Voor de huurder maakt het niets uit of hij een woning huurt die is gebouwd via een PPS-project of langs de klassieke weg van de huisvestingsmaatschappijen: hij betaalt de huur in functie van zijn inkomen. Bij PPS-projecten is het natuurlijk de privé-sector die bouwt, en die gaat uit van een marktconforme huurprijs. Dat verschil wordt door ons overbrugd.

Hoewel een kostprijvergelijking niet evident is, werd in samenwerking met de administratie en de Inspectie van Financiën de kostprijs van een PPS-woning vergeleken met de kostprijs van woningen die zijn opgetrokken in de klassieke stelsels in de sociale huisvesting. Deze kostprijvergelijking gebeurde vanuit het standpunt van de begroting: er werd nagegaan wat een sociale woning de overheid kost. Deze kostprijvergelijking diende mee als basis bij de gunning door de Vlaamse Regering van dit PPS-pilootproject in de sociale huisvesting.

Ik stel voor om de nota aan de Vlaamse Regering te verspreiden onder alle aanwezige commissieleden omdat ik niets te verbergen heb. De Vlaamse Regering is bij de besluitvorming ook niet over een nacht ijs gegaan. We hebben verder gekeken dan de symboliek. Enerzijds was er de druk dat er iets moest gebeuren rond PPS, en anderzijds was er de bekommernis dat het om de besteding van belastinggeld gaat. In punt 4 van deze nota wordt achtereenvolgens een vergelijking gemaakt met een SBR-woning (Subsidie Bouw en Renovatie), een woning die wordt opgetrokken via het IP (Investeringsprogramma), een woning die wordt gebouwd onder het stelsel van alternatieve financiering – de zogenaamde Waltniel-woning –, én een Domus-Flandriawoning.

Zoals u zult kunnen lezen, is de conclusie dat enkel de woningen die worden opgetrokken onder het IP de begroting aanzienlijk minder kosten. Dit kan wel

snel keren bij toenemende rentevoeten. Overigens staan de socialehuisvestingsmaatschappijen in voor het beheer, het onderhoud en de terugbetaling van het ontleende bedrag aan de VHM. Alle verplichtingen worden gedragen door sociale huurgelden. Zijn die ontoereikend, dan verkومت het patrimonium, verteert de socialehuisvestingsmaatschappij haar vermogen en moet de overheid vroeg of laat het verschil bijpassen.

Om die reden hebben we al driemaal 11 miljoen euro uitgekeerd om de verliezen van de socialehuisvestingsmaatschappij (SHM) te dekken. Voor 2006 hebben we nogmaals in hetzelfde bedrag voorzien. De PPS-constructie dekt evenwel alle kosten en garandeert het Vlaamse Gewest en de SHM bijgevolg een sluitende financiering.

Ik wil hier nog een aantal concrete cijfers aan toevoegen. Op basis van de gunning aan de NV SOWO bedraagt de gemiddelde tegemoetkoming van de Vlaamse overheid via het Garantiefonds voor perceel 1 per woning 100.326,80 euro. De totale looptijd bedraagt 27 jaar. Voor perceel 3 gaat het om een totale gemiddelde tegemoetkoming van 112.852,77 euro. Per woning komt dit, gespreid over 27 jaar, op gemiddeld 106.000 euro neer. Dit is geen politieke berekening, maar elementaire wiskunde. Vermits de betaling over 27 jaar wordt gespreid en 1 euro op het einde van die looptijd veel minder waard zal zijn, moeten we dit bedrag in zijn huidige waarde omzetten. Als we hierbij een actualisatievoet van 4,5 procent hanteren, komt dit neer op 62.000 euro. Iedereen verzekert me dat deze actualisatievoet redelijk is.

Een van de doelstellingen van het PPS-pilootproject is het verkrijgen van de beste prijs-kwaliteitsverhouding. Hiervoor doen we een beroep op de creativiteit van diegenen die zich voor het ontwerp van de projecten inschrijven. De kwaliteit en de prijs gelden hierbij als even belangrijke gunningscriteria. Bij een aanbesteding geldt de prijs echter als het enige gunningscriterium. Enkel de offertevraag- en de onderhandelingsprocedures laten toe om, naast de prijs, ook kwalitatieve gunningscriteria in aanmerking te nemen. Deze procedures bieden de overheid de beste garantie om tot de beste koop over te gaan.

Aanvankelijk is voor een beperkte offertevraag met een algemene oproep tot kandidaatstelling geopend. In vergelijking met de algemene offertevraag biedt dit de kandidaten die niet aan de selectiecriteria voldoen, het voordeel dat ze worden geweerd voor ze de zware kosten van het opmaken van een offerte

hebben gemaakt. Van de 21 ingediende kandidaturen is trouwens slechts één kandidatuur geweerd omdat ze niet aan de selectiecriteria voldeed. De overige twintig kandidaten zijn uitgenodigd om een offerte in te dienen. In se hebben zeven kandidaten voor de drie percelen vijftien offertes ingediend. De afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur heeft deze offertes grondig onderzocht. Uit dit onderzoek is gebleken dat de privé-partners de onduidelijkheden over de te leveren prestaties in sterke mate hebben doorgerekend, en dat de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur voor een verdere verduidelijking zou moeten zorgen. Deze verduidelijking is er, in toepassing van artikel 17, paragraaf 2, ten eerste van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten, gekomen door middel van een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking.

De goedgekeurde offerte is door de tijdelijke vereniging Van Roey-Fortis Bank ingediend. Voor de uitvoering van de opdracht hebben Fortis Bank en Van Roey Project op 10 november de NV SOWO Invest opgericht. De oprichtingsakte van deze NV is op 25 november 2005 in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Meer informatie hierover is terug te vinden in de nota aan de Vlaamse Regering waar ik daarnet al naar heb verwezen. De procedure is wettelijk verlopen.

Ieder project is door een selectiecommissie beoordeeld. Tijdens elke zitting is één besluit genomen. Vermits voor perceel 1 en perceel 3 in totaal tien projecten zijn ingediend, heeft de beoordelingscommissie tienmaal vergaderd. De samenstelling van de selectiecommissie was in zekere mate afhankelijk van de locatie en omvatte een vertegenwoordiger van de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur, die tevens als voorzitter fungeerde en voor het secretariaat instond, een vertegenwoordiger van de lokale huisvestingsinstantie, een vertegenwoordiger van het stadsbestuur, een vertegenwoordiger van de afdeling Woonbeleid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, een vertegenwoordiger van de afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen, een vertegenwoordiger van de VHM, een vertegenwoordiger van het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB), een vertegenwoordiger van de Vlaamse Bouwmeester, een vertegenwoordiger van Serviceflats Invest en een vertegenwoordiger van het Vlaams Kenniscentrum PPS. Deze vertegenwoordigers hebben hiervoor geen vergoeding ontvangen.

Het Vlaams Kenniscentrum PPS is niet enkel bij de selectiecommissie betrokken. Het is tevens betrokken

bij het opstarten van de PPS-constructie, het traject dat aan de gunningsprocedure is voorafgegaan.

De beleidsbrief PPS van de minister-president en de beleidsbrief Financiën van de minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening dateren van na de start van de gunningsprocedure voor het PPS-pilootproject in oktober 2003. Pas in deze beleidsbrieven is sprake van de PMV als een medespeler in de alternatieve financiering van overheidsprojecten. Bijgevolg hebben we hier geen rekening mee kunnen houden.

Het advocatenkantoor DLA is op voorstel van de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur aangesteld. Hierbij is, in overeenstemming met artikel 17, paragraaf 2, ten eerste, punten a, c en f, van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten, gebruik gemaakt van een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking.

Het advocatenkantoor DLA heeft 59.000 euro ontvangen voor het leveren van een aantal prestaties. Het kantoor heeft de vele vragen met een juridische grondslag van de kandidaten beantwoord. We mogen niet uit het oog verliezen dat het hier om het begin van een pilootproject gaat. Ook voor de partners is alles nieuw. Iedereen heeft soms meer vragen dan antwoorden.

DLA geeft ook input ter voorbereiding van de offertes, bijvoorbeeld door een reglement van interne orde voor de leden van de selectiecommissie op te stellen. Verder gebeurt de begeleiding van het onderzoek van de offertes, de voorbereiding van het beslissingsproces van de gunningen en de motivatie van de beslissingen. Ten slotte is er ook ondersteuning bij de gunningsprocedure en voor de nazorg, het uitwerken van motivaties en het zoeken naar oplossingen bij betwistingen. Er is dus werk gepresteerd. Tegenover het bedrag staat dus een dienstverlening die we voor dat bedrag mogen verwachten.

Mijnheer Verreycken, ook voor ons is het een pilootproject en een leerproces. We zijn niet over één nacht ijs gegaan. We hebben ons reglementair goed ingedekt en hebben ook raad ingewonnen bij mensen die heel wat expertise hebben opgebouwd.

U mag niet vergeten dat PPS in de sociale huisvesting op een versnelde manier een extra aanbod van sociale woningen en appartementen mogelijk wil maken, naast de klassieke investeringen via de VHM en de huisvestingsmaatschappijen.

Mijnheer Verreycken, u zegt dat er een aparte PPS-formule bestaat voor onderwijs, voor welzijn en voor sociale huisvesting. Het is nodig om maatwerk toe te laten. De behoeften in de sector onderwijs zijn anders dan in de sector van de sociale huisvesting. Ik geloof niet dat eenheidsworst mogelijk is, want de aard van de dossiers is totaal verschillend.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de minister, ik houd uiteraard geen pleidooi voor eenheidsworst. Er zal maatwerk nodig zijn voor alle sectoren. Ik denk wel dat het nuttig is dat bepaalde juridisch-technische expertise, die gelijklopend is voor alle vormen van PPS, gecentraliseerd wordt en overal kan worden toegepast.

Mijnheer de minister, u hebt ons een interessant document bezorgd over de kostprijs. Ik zal dat grondig lezen. Het zal waarschijnlijk moeilijk zijn om de kostprijs van de bouw via klassieke programma's te vergelijken met de kostprijs via een PPS-formule, maar het is niet omdat het moeilijk is dat het onmogelijk is. Ik denk dat de VHM, op basis van jarenlange ervaring, een raming kan maken van de te verwachten onderhouds- en renovatiekosten voor een complex van die omvang dat gebouwd is met die materialen. Een vergelijking moet dus mogelijk zijn, maar allicht vind ik dat voor een deel ook terug in het document.

Het gaat om een groot project, waar veel geld mee gemoeid is. Het blijft mijn overtuiging dat de beste procedure dan de openbare aanbesteding is. Ik heb soms de indruk dat men iets te snel grijpt naar de uitzondering die wettelijk mogelijk is. Bij de onderhandelingsprocedure wordt met iemand onderhandeld omdat die persoon over meer technische knowhow beschikt dan de andere spelers.

Het is mijn stellige indruk, ook op basis van de ervaringen in Antwerpen, dat de uitzondering op de regel iets te gemakkelijk wordt gebruikt. Ik wil ervoor waarschuwen dat de uitzondering geen automatisme mag worden.

Waarom werd gestart met een offerteaanvraag – waarop 20 offertes werden ingediend –, maar werd daarna overgeschakeld op een onderhandelingsprocedure? Ik wil een pleidooi houden om bij projecten van deze financiële omvang de ruimste procedure toe te passen. Het duurt misschien iets langer, maar ik

blijf erbij dat het de beste procedure is om ervoor te zorgen dat de overheid de beste koop doet.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Verreycken, bij een openbare aanbesteding is enkel de prijs een criterium en mogen zelfs geen andere criteria worden ingebracht. Dat is belangrijk, want naast het architecturale aspect zijn ook het onderhoud en de toekomstige kosten – dus het kwaliteitsaspect – zeer voornaam. Een goede huisvader houdt daar rekening mee. Dat betekent niet dat we het prijsaspect zomaar moeten loslaten, maar naast de prijs moeten we ook de kwaliteit in rekening brengen. Dat kan niet met een openbare aanbesteding.

Het was ook voor ons een leerproces en het heeft inderdaad lang geduurd. Als ik sprak met mensen van de Vlaamse of de nationale Confederatie Bouw of met financiers, konden ze alles in simpele bewoordingen uitleggen, maar als ik vroeg om een werkbaar model uit te werken, werd het plots stil. Tussen droom en daad staan wetten in de weg, en praktische bezwaren, weten we al sedert Elsschot. Dat hebben we ook hier gemerkt.

We moeten de hindernissen durven nemen. In Groot-Brittannië en elders is samenwerking tussen overheid en privé de methode om zaken aan te pakken. We doen dat vooral op het vlak van stedenbeleid, om versneld verkommerde buurten aan te pakken en impulsen te geven.

We moeten durven evalueren en bijsturen waar nodig. Vandaar de nota, waaruit we veel kunnen leren en vaststellen dat we een goede beslissing hebben genomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de informatieverstrekking voor hooggeschoolde vrouwen van niet-EU-origine

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, op 18

oktober 2005 heb ik in de commissie voor Onderwijs aan minister Vandenbroucke een vraag om uitleg gesteld over de diplomagelijkschakeling voor hooggeschoolde alloctonen. Het ging over hooggeschoolden uit een niet-EU-land die zich genoopt zien om als ongeschoolde arbeidsters en arbeiders aan de slag te gaan, met alle gevolgen voor de emancipatie en de zelfstandigheid van deze vrouwen en mannen in onze maatschappij.

Uit mijn vraag aan minister Vandenbroucke blijkt duidelijk dat er een probleem is inzake transparantie en informatie over de procedures om diploma's te erkennen en gelijk te schakelen. Als minister van Onderwijs werd ik daar al vaak mee geconfronteerd. Blijkbaar gaat het van kwaad naar erger. Het probleem is nogmaals aangekaart in de aanbevelingen van de Vrouwenraad. Minister Vandenbroucke zei in zijn antwoord dat het niet altijd evident is om deze doelgroepen te bereiken. Dat is zeker zo: dikwijls gaat het om individuele gevallen die allemaal erg verschillen van andere.

In een rapport dat begin december 2005 door Vluchtelingennetwerk Vlaanderen werd voorgesteld, staat nogmaals dat de vraag vanwege vluchtelingen naar informatie en advies over instappen in het hoger onderwijs bijzonder groot is, maar dat de mogelijkheden onduidelijk zijn en blijven. In december 2005 verklaarde u in de pers dat er juridische contactpunten, een 'groene lijn' en projectsubsidies komen voor de vorming van allochtone vrouwen in Gent en Antwerpen. De doelgroep wordt omschreven als vrouwen met de dubbele nationaliteit. Het gaat dus over vrouwen die onderhevig zijn aan de Belgische wetgeving én aan de wetgeving van hun land van herkomst.

Naar aanleiding van de problemen van allochtone vrouwen van niet-EU-origine die niet de dubbele nationaliteit maar bijvoorbeeld wel het statuut van vluchteling hebben, wil ik volgende vragen stellen aan de minister. Is ze op de hoogte van de problemen inzake de informatieverstrekking over diplomagelijkschakeling en toegang tot het hoger onderwijs waarmee hooggeschoolde nieuwkomers worden geconfronteerd? Heeft de minister hierover al overlegd met minister Vandenbroucke? Waarom beperkt de minister haar initiatief tot allochtone vrouwen met de dubbele nationaliteit?

Acht de minister het opportuun om de doelgroep uit te breiden, zodat ook vrouwen van niet-EU-origine die bijvoorbeeld nieuwkomer zijn maar niet over de

dubbele nationaliteit beschikken, terecht kunnen bij de juridische contactpunten en de andere initiatieven die worden genomen? Kan ze meer uitleg geven over hoe die 'groene lijn' precies te werk zal gaan? Met wie wordt er hiervoor samengewerkt? Wat is de doelgroep van deze 'groene lijn'? En zeer concreet: kunnen hooggeschoolde vrouwelijke vluchtelingen van niet-EU-origine informatie verkrijgen over inschrijving in het Vlaamse hoger onderwijs of over een diplomagelijkschakeling?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, De problematiek waarmee hooggeschoolde allochtone vrouwen van niet-EU-origine worden geconfronteerd bij het zoeken naar een gepaste baan is mij zeker niet vreemd. De Nederlandstalige Vrouwenraad heeft in dat verband een aantal interessante aanbevelingen geformuleerd. Naast overheidsdiensten en middenveldorganisaties zoals de VDAB en NARIC-Vlaanderen (National Academic Recognition Information Centre), hebben het kabinet van minister Vandenbroucke en mijn kabinet actief deelgenomen aan de totstandkoming van deze aanbevelingen.

Allochtone vrouwen zijn een prioritaire doelgroep van het genderbeleid van de komende jaren. Als minister van Gelijke Kansen heb ik de coördinerende opdracht om de beleidsmakers in andere beleidsdomeinen te stimuleren en te ondersteunen in het nemen van initiatieven die gelijke kansen bevorderen. Daarom wordt, in samenspraak met minister Vandenbroucke, in het kader van de open coördinatiemethode van het Vlaamse gelijkemansbeleid onder meer werk gemaakt van het bevorderen van de tewerkstelling van hoger geschoolde allochtone vrouwen. U weet ook dat dit in de eerste plaats een bevoegdheid van minister Vandenbroucke is. Hij heeft de bevoegdheid om op het terrein zelf iets te veranderen.

Minister Vandenbroucke heeft al uiteengezet dat de doelgroep van hooggeschoolde allochtone vrouwen geen homogene groep is. Zij verschillen onder meer inzake afkomst, scholingsgraad, verblijfsstatuut, kennis van het Nederlands en tewerkstellingssituatie. Die heterogeniteit brengt met zich mee dat het niet evident is voor een dienst als NARIC-Vlaanderen om al die mensen goed te bereiken. Samenwerking en netwerkvorming met allerlei organisaties die met de doelgroep in aanraking komen, is dan ook aangewezen.

Zoals ik al heb vermeld, heeft mijn kabinet in het kader van de werkzaamheden van de Vrouwenraad terzake samengewerkt met het kabinet van Frank Vandenbroucke. In het kader van de open coördinatie methode wordt deze materie als een van de doelstellingen opgenomen. Ik zal dat probleem blijven opvolgen.

Waarom beperkt de minister zich in haar initiatief tot allochtone vrouwen met de dubbele nationaliteit? Die initiatieven zijn in afspraak met het federale niveau totstandgekomen, op een interministeriële conferentie. Mijn federale collega en ik hebben besloten dat in elk gewest een pilootproject van twee jaar zal worden opgestart. Het gaat om een 'Contactpunt voor rechtsbijstand' voor vrouwen van vreemde oorsprong. Met vrouwen van vreemde oorsprong bedoelen we niet uitsluitend allochtone vrouwen met de dubbele nationaliteit, maar alle vrouwen die omwille van hun vreemde nationaliteit krachtens het internationaal privaatrecht voor persoonlijke zaken afhankelijk van het recht van het land van herkomst.

Er is dus wellicht sprake geweest van een misverstand. Misschien heeft de pers dit slechts deels overgenomen. Het gaat wel degelijk over het verder helpen van alle vrouwen die nog onderhevig zijn aan het recht van hun land van afkomst. Hun statuut hier is voor hen vaak een zeer ingewikkelde en onbekende materie. Het is onze bedoeling om hen terzake verder te helpen. U vroeg me die doelgroep uit te breiden. Ik meen duidelijk te hebben gemaakt dat die doelgroep vandaag al breed genoeg is. Iedereen kan hier terecht met zijn vragen.

Het contactpunt voor rechtsbijstand voor vrouwen van vreemde oorsprong is ontstaan om een antwoord te geven op een andere problematiek waarmee allochtone vrouwen te maken hebben. De volgende thema's worden behandeld: het internationaal privaatrecht en de harmonisatie ervan met het rechtssysteem van de landen van oorsprong, de mudawana of het Marokkaanse familierecht, andere buitenlandse wetgevingen, en de problematiek inzake het recht om in gezinsverband te leven.

Een contactpunt zal bestaan uit twee voltijdse juristen per gewest, die zullen worden geïntegreerd in een bestaande juridische dienst. Voor Vlaanderen zal deze dienst worden geïnstalleerd in het Vlaams Minderhedencentrum, binnen de afdeling Rechtspositie en Rechtsbijstand, die actief is in het hele domein van het vreemdelingenrecht.

De juristen zullen zowel individuele raadplegingen ter plaatse geven als op lokaal niveau een netwerk voor rechtsbijstand oprichten, met lokale diensten voor gezinsplanning en hulpverleningscentra, juridische diensten, en gespecialiseerde advocaten en vrouwenverenigingen, zodat ze ook ter plaatse raadplegingen kunnen verzorgen. De geplande groene lijn heeft als doelstelling het verlenen van rechtsbijstand aan dringende gevallen. Tijdens de kantooruren zal een jurist de oproepen beantwoorden. Buiten de kantooruren functioneert er een antwoordapparaat, dat dagelijks zal worden beluisterd. Na twee jaar zal dit pilootproject worden geëvalueerd, waarbij voornamelijk aandacht zal worden geschonken aan de juridische situatie van vrouwen en de effecten van het project hierop.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord en de verduidelijking. Ik denk dat er in de pers inderdaad een misverstand is geweest over die dubbele nationaliteit.

De kern van mijn oorspronkelijke vraag blijft echter natuurlijk wel. Waarschijnlijk zal ik me terzake veeleer tot minister Vandenbroucke moeten wenden. Hij had toen in zijn antwoord gezegd dat NARIC inderdaad problemen heeft om dat allemaal te volgen, omdat er grote individuele verschillen zijn. Het was ook een kwestie van personeelsbeleid. Dat is dan waarschijnlijk toch wel de kern van de zaak. Uit uw antwoord heb ik niet opgemaakt dat er bijkomende initiatieven zijn om bijkomende informatie te geven over mogelijkheden inzake hoger onderwijs voor mensen met een diploma in hun land van origine.

Minister Kathleen Van Brempt: Ik sluit dat echter zeker niet uit. Laat het duidelijk zijn: ook voor mij is dit een prioriteit. Daarom zal het worden opgenomen in de open coördinatie methode. Het zal ook helemaal worden opgenomen in het jaarboek Gelijke Kansen dat we gaan maken. Dat geeft een zekere garantie dat het niet zal blijven bij aanbevelingen, waarna dit wat wegebt. We zullen ook echt actief op zoek gaan naar oplossingen. In eerste instantie doet minister Vandenbroucke dit, maar ik zal dit actief mee volgen. Samen zullen we dan, waar het mogelijk is, oplossingen voorstellen. Het kan zelfs zijn dat er nog een deel binnen Gelijke Kansen wordt gevonden. We onderzoeken dit. Dé oplossing van het probleem

bestaat vandaag nog niet, maar uiteraard moeten we daarnaar streven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
